

ประโยค ป.ธ. ๙
 แต่ง ไทยเป็นมคร
 สอบ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓

ถ้าอำนาจใหญ่อันประกอบด้วยกำลังตั้งอยู่ในอุบายโกศล รู้จักผ่อนปรน
 คำเนิการให้เป็นคุณแก่บ้านเมือง ก็ย่อมจะแผ่อาณาภาพให้ไพศาลออกไปได้
 ข้อนี้นี้พึงสาธกด้วยเรื่องในจักรวัตติสูตร ในทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค พระราชา
 มหากษัตริย์แลพระเชษฐโอรสของพระเจ้าทัฬหเมณีจักรพรรดิราช ทรงตั้งอยู่
 ในราโชวาทของพระชนกบรมกษัตริย์ทรงบำเพ็ญจักรพรรดิวัตร จัดธรรมิก
 รักษาบรรณคฤตติปกครองเหล่าอนุยันตกษัตริยราชบริพาร สมณพราหมณาจารย์
 พราหมณ์ คฤหบดี เสวกามาตย์ และประชาราษฎร์ชาวนิคมชนบทข้าขอบ
 ขันทสิมา ตลอดถึงมฤคปักษีชาติ ให้เกษมสุขปราศจากภัยอันตราย ป้องกันเหตุ
 ร้ายมิให้เป็นไป ทำนุบำรุงประชาชนผู้ไร้ทรัพย์ให้มั่งคั่งสมบูรณ์ ไม่ต้องประพฤ
 มิฉฉาชีพให้อากุล อันจะก่อให้เกิดการเบียดเบียนกันและกัน หมั่นไต่ถามถึง
 บาปบุญคุณโทษประโยชน์และมิใช่ประโยชน์นั้น ๆ กะสมณพราหมณาจารย์
 ผู้ทรงคุณธรรม ละเว้นกรรมที่ให้โทษ ประกอบแต่กิจที่เป็นประโยชน์เป็น
 วัตรสมาทาน แผ่พระเดชานุภาพแลพระเกียรติคุณไพศาลไปทั่วทิศานุทิศ ไม่
 มีกษัตริย์เจ้าที่อยู่ไกลหรือใกล้ชิดพระนครนั้น ๆ จะอาจแข่งขันไม่โอนอ่อน
 เสด็จยาดราชตรงคนนิแสนยากรไปถึงไหน ก็ได้รับความยอมมิชัยไปถึงนั้นถึง
 ความเป็นพระเจ้าจักรพรรดิราชปกครองปฐพี มีสมุทสาครทั้ง ๔ เป็นขอบ
 ขันทสิมามณฑล โดยราบคาบด้วยธรรมิกอุบาย ไม่ต้องใช้อำนาจอาชญา
 อันร้ายแรงเคี่ยวเข็ญเป็นเบื้องต้น นี่ก็เป็นเรื่องปรำปรา แต่เป็นข้อสาธกให้เห็น
 ผลแห่งอุบายโกศลอันนี้ ซึ่งเป็นเครื่องทวีความเจริญของอำนาจแลประโยชน์
 นั้น ๆ ให้ยิ่งขึ้นเป็นเอกประการ

ในฝ่ายศาสนธรรม สมเด็จพระบรมศาสดาจารย์ ทรงอาศัยพระคุณข้อ
 นี้เป็นที่ตั้ง เมื่อทรงสั่งสอนเวไนยสัตว์ ก็ทรงอนุวัตรโดยการแก้ทุกข์ภัย
 แลเวลา คนเหล่าใดมีสันดานหนาด้วยอกุศล ก็ทรงแสดงทุจริตแลผลของ

ทุจจริต ทำจิตใจให้เกิดสว่างแล้วแลละเว้นเสีย ชนเหล่าใดมีใจกอบด้วยกุศล
ก็ทรงแสดงสุจริตแลผลของสุจริต ให้มีจิตปีติปราโมทย์แล้วแลสมทาน
ชนเหล่าใดมีอริมุตติอัชฌาศัยอ่อน ก็ทรงสั่งสอนด้วยทิฏฐุธรรมมีกัตถประโยชน์
ชนเหล่าใดมีอริมุตติเป็นปานกลาง ก็ทรงพร่ำสอนในทางสัมปรายิกัตถประโยชน์
ชนเหล่าใดมีอริมุตติกล้ำ ก็ตรัสเทศนาปรมัตถประโยชน์ ในเวลาใดควรจะทรง
แสดงธรรมเช่นไร ก็ทรงแสดงตามควรแก่เวลานั้น ศาสโนวาทของพระองค์
จึงมีคุณเป็นมหัศจรรย์ ผู้กระทำตามนั้น ๆ ได้ผลสมควรแก่ความปฏิบัติ เหตุนี้
ผู้มีศรัทธาเลื่อมใส จึงถวายพระนามตีกนามว่า อนุตฺตโร ปุริสทมมสารถิ เป็น
สารถิฝึกคนควรทรมาน ไม่มีผู้อื่นยิ่งกว่า สามารถประดิษฐานพระพุทธศาสนาขึ้น
ในโลก เพื่อประโยชน์แก่เทวดาและมนุษย์สืบมาสิ้นกาลนาน ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

ประโยค ป.ธ. ๙
ตัวอย่าง แต่งไทยเป็นมคร

พ.ศ. ๒๕๖๓

อุปายโกสลดถก

สเจ หิ อิศฺสรชน โอุปายโกสลดปทภูจําเนน อิศฺสรียพเลน
สมนฺนาคโต หุควา รฏฺฐวาสีอาทีนํ อตฺถสาธกานํ กิจจํจํ อนุญฺญเชษฺย,
อตฺตโน อานุภาวํ วิปฺพาเรตุํ สกโกติ ฯ นิตฺสสนนญเจตฺถ ทีฆนิกายสฺส
ปาฏิกวคฺเค จกฺกวตฺติสฺสุดํ ฯ ทพฺพนมมิสฺส กิร มหาราชสฺส เชฏฺฐปฺตโต
กฺมาโร ปิตุ โอวาเท สฺปตฺติฏฺฐิตโต หุควา จกฺกวตฺติวตฺตํ ปริปุเรสิ ฯ ถํ ๑
ชมฺมิกํ อารกฺขาวรณคฺคฺตํ สํวิทฺหติ อนฺโตชนสฺมํ พลกายสฺมํ ชตฺติเยสุ
อนุยฺนเตสุ พฺรําหฺมณคหฺปติเกสุ เนคมชานปเทสุ สมณพฺรําหฺมณฺเสสุ มิกปกฺขิสฺสุ
จ, เต สฺขิตฺเต เจว นีรฺนฺตราเย จ กตฺวา โคเปติ อารกฺขติ, เตสํ ภยํนิ อวารติ
นปฺปวตฺเตติ, เย อธนา โหนฺติ เตสํ ฐนํ อนุปฺปเทติ, ยํ นิสฺสาย เต
ปฺรวิหีสํสาสมฺภูจําปิกํ มิจฺจํชาชีวํ น ปโยเชนฺติ, เย สมณพฺรําหฺมณา ชมฺมิกา
โหนฺติ มทปฺปมาทา ปฏฺฐิวิรฺตา เต กาลเณ กาลํ อุปสงฺกมิตฺวา กุสฺลากุสฺลมฺปิ
วชฺชาวชฺชมฺปิ อตฺถานคฺคฺคฺมฺปิ ปริปุจฺจติ ปริปฺลฺหติ, ยํ อกุสฺลํ สวาชฺชญจ
ตํ ปชฺหติ, ยํ กุสฺลํ อนวชฺชญจ ตํ วตฺตสมํมาทํนํ กตฺวา ภาเวติ ฯ ตโต ตสฺส
เตชานุภาโว เจว กิตฺติสทฺโท จ สทฺพทิสาสฺส อภิปตฺถวีสุ ฯ เย เต นคเรสุ
ชตฺติยา วา ปฏฺฐิราชาโน วา ตํ ปวตฺตํ ปชานนฺติ เตสุ เอโกปี เตน สทฺธิ
ยฺกคฺคฺคาหํ คหฺมาโน วา นิปฺจจกํ อกรฺโรนฺโต วา นาโหสิ ฯ โส จาตุรํจิกํ
เสนํ อากกฺกมิตฺวา ยํ ยํ นคฺริ ภชฺติ ตตฺถ ตตฺถ อนฺวตฺตนํ ปฏฺฐิถิ ฯ โส
ชมฺมิเกน อุปาเยน จกฺกวตฺติริชฺชํ อปาปฺณิ สมุทฺทปฺริยนฺตํ ปจฺวี ปสํสํติ
อสภฺยิ จ, โน พลกฺการปฺรายนาย อาณาย ฯ อิทํ กิจฺจํปี ปรมฺปฺรํภคํ
อเนกปฺปกาเรณ ปน ตํตํอิจฺฉริยาทิวทฺตณฺนฏฺตสฺส อุปายโกสลดสฺส ผลํ
ทีเปตุํ สาธกํ โหติ ฯ

ศาสนจกเกปี พุทฺโธ ภควา อิหิ อุปายโกสลลํ ปทญฺจานํ กตฺวา
 เวเนยฺยานํ ฌมฺมํ ปกาเสนฺโต อชฺฌมาสยกาลานรฺรูปโต อิหิ อุปายโกสลลํ
 อนุวตฺตติ ฯ กถํ ฯ เอ ชนา อกุสเลหิ ฌมฺเมหิ อุตฺตสนฺนสนฺดานา โหนฺติ
 เตสํ สํเวคํ อุปฺปาเทตฺวา อกุสลาณํ ฌมฺมานํ ปหฺนตฺถาย พุจฺจริตํ เจว ตสฺส
 จ วิปากํ ทสฺเสติ, เอ ชนา กุสเลหิ ฌมฺเมหิ อุตฺตสนฺนสนฺดานา โหนฺติ เตสํ
 ปีติปาโมชฺชํ อุปฺปาเทตฺวา ภิชฺชโยโส มตฺถาย กุสลาณํ ฌมฺมานํ สฺมาทฺถานตฺถาย
 สฺจจริตํ เจว ตสฺส จ วิปากํ ทสฺเสติ, เอ มุทฺทาธิมุตฺติกา โหนฺติ เตสํ
 ทิฏฺฐจฺจมฺมิกตฺถํ เทเสติ, เอ มชฺฌิมาริทธิมุตฺติกา โหนฺติ เตสํ สฺมปรายิกตฺถํ
 เทเสติ, ยทา เต ติกฺขาธิมุตฺติกา โหนฺติ ตทา เตสํ ปรมตฺถํ เทเสติ ฯ อปิ
 จ โย ฌมฺโม ยาทิเส กาลे เทเสตฺพุทฺโ, ตํ ตาทิเส กาลे เทเสติ ฯ เตน
 หิสฺส ภควโต ศาสนํ สฺปฺปาฎิหาริยคฺคณํ โหติ ยํ อนุกโรนฺโต ปฏฺิปตฺติยานรฺรูป
 ผลํ ลภติ ฯ ตสฺมา สทฺธาสมฺปนฺนา ตสฺส ภควโต “อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ
 เณมิตฺตกณามํ กโรนฺติ ฯ อยเมตฺถ อตฺถโ ๑ โส ภควา อนุตฺตโร ทเมตฺถ
 ยุตฺตสฺส สารถิ โหติ ทิฆมรตฺถํ จ เทวมนุสฺसानํ อตฺถาย หิตาย สุขาย จ โลก
 พุทฺธศาสนํ ปตฺติฏฺฐาเปติ ฯ

พระมหาโพธิวงศาจารย์ สุรเตโช วัดราชโอรสาราม
 สนามหลวงแผนกบาลี

แต่ง
 ตรวจแก้.